

II-9 การทำงานกับชุมชน

<b>i. ผลลัพธ์</b>						
<b>ประเด็นสำคัญที่ควรรายงาน:</b> ความครอบคลุม ผลกระทบ						
<b>ตัวชี้วัด</b>	<b>เป้าหมาย</b>	<b>2559</b>	<b>2560</b>	<b>2561</b>	<b>2562</b>	<b>2563</b>
1. ร้อยละเด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย	ร้อยละ 85	89.25	95.01	95.28	96.94	97.73
2. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์ < 12 สัปดาห์	ร้อยละ 60	42.31	51.11	65.12	72.50	73.53
3. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครบ 5 ครั้ง คุณภาพ	ร้อยละ 65	40.00	55.00	58.36	61.54	62.50
4. ร้อยละทารกแรกเกิด นน. <2,500 gm	≤ 7	13.25	11.80	10.77	8.96	2.04
6. ร้อยละผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยง(IFG)	<5	2.90	2.49	2.20	1.89	0.46
7. ร้อยละผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยง (pre-hypertension)	<10	4.67	3.91	3.27	2.63	0.96
8. ร้อยละของ Healthy aging	เพิ่มขึ้นหรือคงที่จากปีที่แล้ว	96.94	97.03	97.43	98.20	98.69

**ii. บริบท**

โรงพยาบาลฟากท่า มีการจัดการด้านการทำงานในชุมชน โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ เป็นเครือข่ายสุขภาพอำเภอฟากท่า ดูแลประชาชนในเขตอำเภอฟากท่า จำนวน 4 ตำบล 31 หมู่บ้าน ประชากร 10,613 คน ชาย 5,054 คน หญิง 5,559 คน ประชาชนส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรม มีรพ.สต.จำนวน 4 แห่ง โรงเรียน จำนวน 14 แห่ง วัด 21 วัด

ผู้รับผิดชอบ : พยาบาลวิชาชีพ 3 คน นักวิชาการสาธารณสุข 4 คน นักจิตวิทยา 1 คน

**ชุมชนที่รับผิดชอบ ความต้องการ ศักยภาพ กลุ่มเป้าหมายสำคัญ:**

เป็นหน่วยบริการสุขภาพที่ดูแลสุขภาพประชาชนในเขตรับผิดชอบอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน โดยจัดบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษา และฟื้นฟู แบบองค์รวมอย่างต่อเนื่อง ผสมผสาน ทั้งเชิงรุก และเชิงรับ แก่บุคคลครอบครัวและชุมชน รวมทั้งวัด โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก สถานประกอบการ โดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ภาครัฐ เอกชนและสื่อมวลชน เน้นการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามสภาพปัญหาแต่ละชุมชน

**iii. กระบวนการ**

**II-9.1 การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน**

(1)(2) การกำหนดชุมชน ประเมินความต้องการและศักยภาพ วางแผน ออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน:

- เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในเรื่องการส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโต พัฒนาการสมวัย พร้อมเรียนรู้ตามช่วงวัยโรงพยาบาลฟากท่าได้ดำเนินการพัฒนาระบบงานดังนี้คือ
  1. **เพิ่มการคัดกรองให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นโดย** 1) จัดทำทะเบียนรายชื่อกลุ่มเด็กเป้าหมาย 2) ดำเนินการคัดกรองเชิงรุกในศูนย์เด็กเล็ก และดำเนินการเชิงรับผ่านคลินิกเด็กดีของสถานพยาบาลต่างๆในเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอฟากท่าทั้ง 5 แห่ง 3) ดำเนินการเก็บตกเด็กที่ยังไม่ได้คัดกรอง ผ่าน อสม.แต่ละหมู่บ้านในการติดตามนัดหมาย และเจ้าหน้าที่ออกดำเนินการคัดกรอง
  2. **การติดตามเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้า** มีการดำเนินการดังนี้คือ 1) จัดทำบัญชีรายชื่อเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าที่มีที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์สำหรับการติดต่อที่ชัดเจน 2) ดำเนินการติดตามเด็กมากระตุ้นพัฒนาการตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด 3) กรณีเด็กและผู้ปกครองไม่มาตามนัด มีระบบติดตามผ่านการโทรศัพท์ การติดตามผ่าน อสม. หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือ ออกติดตามลงไปที่พื้นที่โดยตรง

**3. การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายสุขภาพ** ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการ ซึ่งโรงพยาบาลฟากท่าร่วมกับอปท. ดำเนินการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพ เจ้าหน้าที่รพ.สต. และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สามารถคัดกรองเบื้องต้น และ กระตุ้นพัฒนาการตามเครื่องมือ DSPM โดย **ทุกคน**ผ่านการอบรมพัฒนาศักยภาพครบแล้ว ซึ่งการดำเนินงานของภาคี เครือข่ายสุขภาพดังกล่าว ยังคงมีเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลฟากท่าคอยเป็นพี่เลี้ยงในกาดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง

**ส่งผลให้** ในช่วงปี 2559 -2563 พบเด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 89.25, 95.01,95.28,96.94 และ 97.73 ตามลำดับ การพัฒนาต่อเนื่องในปี **2564:** ประเมินผลศักยภาพจนท.และครูผู้ดูแลเด็กในปี 2564 ในการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก

● ในการดูแลสุขภาพมารดาและทารกนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายมารดาและทารกในครรภ์มีสุขภาพดีแข็งแรงตลอดระยะเวลาในการตั้งครรภ์หากมีปัญหาหรือสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นในระหว่างนั้น หญิงตั้งครรภ์จะได้รับการรักษาได้ทันเวลาที่ โรงพยาบาลฟากท่า ได้กำหนดประเด็นสำคัญไว้ดังนี้คือ 1) หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกไม่เกิน 12 สัปดาห์ 2) หญิงตั้งครรภ์ ได้รับการฝากครรภ์ครั้งครบ 5 ครั้งคุณภาพ และ 3)ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักที่ดี ซึ่ง โรงพยาบาลฟากท่าได้ดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการค้นหาหญิงตั้งครรภ์ในชุมชน ผ่าน อสม.ที่ผ่านการอบรมอสม.เชี่ยวชาญด้านแม่และเด็ก โดยมีการแนะนำให้มา ฝากครรภ์ทันทีที่รู้ว่าตั้งครรภ์

2. มีการประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายไวนิลที่ติดตามหมู่บ้าน

3. จัดทำบัญชีรายชื่อหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ โดยมีที่อยู่ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์สำหรับการติดต่อที่ชัดเจน

4. ดำเนินการติดตามหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่มาตามนัดโดย การโทรศัพท์ติดตาม การติดตามผ่าน อสม. หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือ ออกติดตามลงไปหาที่พื้นที่โดยตรง

5. การประเมินความรู้เรื่องโภชนาการเมื่อหญิงตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ ถ้าหากประเมินแล้วพบว่าน้ำหนักขาดการคัดกรองทารก ในครรภ์ มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์หญิงตั้งครรภ์ จะได้รับนมเพื่อเป็นอาหารเสริม และมีการลงเยี่ยมหญิงมีครรภ์ที่บ้านในรายที่ น้ำหนักขาดการคัดกรองทารกในครรภ์ต่ำกว่าเกณฑ์

**ส่งผลให้** ในช่วงปี 2559 -2563 พบ 1)อัตราการฝากครรภ์ครั้งแรกไม่เกิน 12 สัปดาห์ เพิ่มขึ้นตามลำดับดังนี้คือร้อยละ 42.31, 51.11, 65.12, 72.50 และ 73.53 ตามลำดับ 2)ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งครบ 5 ครั้งคุณภาพ

ดำเนินการได้ร้อยละ 40,55,58.36,61.54 และ62.50 ตามลำดับ และ 3) น้ำหนักทารกแรกเกิดน้อยกว่า 2500 กรัม มีผล การดำเนินการร้อยละ 13.25,11.80,10.77,8.96 และ2.04 ตามลำดับ

● ในปี 2559 -2563 มีการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเบาหวานและโรคความดันสูงสามารถคัดกรองได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและ มีการจัดทำทะเบียนกลุ่มเสี่ยง ยังพบว่ามียกลุ่มเสี่ยงมาให้ความรู้แบบ MI มีชุมชนลดเค็ม ลดเสี่ยง ลดโรคเรื้อรัง ประเมินความ ความรู้ ประเมินโซเดียมในอาหารในอาหารที่ปรุง แจกเครื่องวัดเค็มรพ.สต.ละอัน เอาเครื่อง เพื่อตอบสนองต่อโอกาสพัฒนา เรื่องการลดจำนวนผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานโรงพยาบาลฟากท่าได้วางแผนไว้คือขยายพื้นที่การดำเนินงาน ชุมชนลดเค็ม ลดเสี่ยง ลดโรคเรื้อรัง ให้ครอบคลุมทุกชุมชนในอำเภอฟากท่า

● ในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อบรรลุเป้าหมายการสนับสนุนส่งเสริมผู้สูงอายุสุขภาพดี โรงพยาบาลได้ใช้แบบประเมินของกรมอนามัย แบบประเมินกิจวัตรประจำวัน ดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel Activities of Daily Living : ADL) โดยแบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 3 กลุ่มคือ ติดเตียง กลุ่มติดบ้าน และติดสังคม นอกจากนี้กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียงจะมีโรคประจำตัวร้อยละ 100 กลุ่มผู้สูงอายุที่ ติดบ้านจะมีโรคประจำตัวร้อยละ 98.89 กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านจะมีโรคประจำตัวร้อยละ 60 และส่วนใหญ่จะมีภาวะเสี่ยงต่อการ เป็นโรคความดันโลหิตสูงถึงร้อยละ 70 จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน มีการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุทั้ง 4 ตำบล นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมกายที่เป็นศิลปะประจำท้องถิ่นคือการเล่นลูกสะบ้าและตีลายเพื่อใช้ในการออกกำลังกายที่เหมาะสม ผู้สูงอายุและยังมีกลุ่มทอผ้าสตรีในกลุ่มของผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์คือมีกลุ่มผู้ป่วยที่สุขภาพดี ในปี 2559 – 2563 คือ 96.94,97.03,97.43,98.20,และ98.69 ตามลำดับ

**(3) การร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้อง จัดบริการสุขภาพสำหรับชุมชน:**

● มีการจัดทำประชาคม ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาในชุมชน โดยใช้ข้อมูลปัญหาประเมินผลปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายและจัดทำแผนติดตามประเมินผลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน อสม. พัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ จนท. โดย **การจัดบริการสุขภาพแก่ชุมชน มีดังนี้**

- 1. มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** โดยร่วมเป็นคณะกรรมการของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นซึ่งที่ผ่านมายังมีบางกองทุนที่ยังขาดความเข้าใจในการดำเนินงาน ทำให้การจัดสรรงบประมาณของโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงได้คืนข้อมูลภาวะสุขภาพและปัญหาที่พบจากการตรวจคัดกรองสุขภาพแก่ชุมชนให้ข้อคิดข้อเสนอแนะและร่วมพิจารณาโครงการที่ชุมชนเสนอมาตามปัญหาและความต้องการของชุมชนประสานงานภาคีเครือข่ายในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์มีทีมพี่เลี้ยงระดับอำเภอเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นผลการดำเนินงานได้รับการสนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค โดยมีกองทุนสุขภาพระดับตำบล จำนวน 5 กองทุน และทุกกองทุนให้การสนับสนุนโครงการทุกแห่งครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ
- 2. มีการบูรณาการจัดทำแผนร่วมกับพัฒนาชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน** ทุกหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนระดับอำเภอในเรื่องคุณภาพชีวิตเช่น เรื่องน้ำ ถนน ไฟฟ้า การเกษตร แม้แต่เรื่องสุขภาพ ของประชาชนในอำเภอฟากท่าเพื่อทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนอำเภอฟากท่าดีขึ้นซึ่งจากการทำแผนสุขภาพทำให้องค์กรส่วนท้องถิ่นบรรจุแผนที่ทำดำเนินงานในด้านสาธารณสุขเข้าไปเป็นแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 3 ปี
- 3. มีการจัดประชุมครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพเด็กนักเรียน** เพื่อวางแผนร่วมกันในการจัดบริการและจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียนตามแนวทางมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเนื่องจากการดำเนินงานอนามัยเด็กวัยเรียน การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพยังไม่ผ่านเกณฑ์ในบางข้อเกิดการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนอย่างต่อเนื่องโรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ครอบคลุมร้อยละ 100 และมีแผนจะพัฒนาให้ก้าวสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรจำนวน 1 แห่งในปี 2563 ซึ่งอยู่ในขั้นดำเนินการ
- 4. มีการบูรณาการงาน** ร่วมกับอัยการจังหวัด ผู้พิพากษา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุตรดิตถ์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์ สถานศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาดistrict และเยาวชน ตำรวจ ผู้นำชุมชน อสม. รพ.สต. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในเรื่องของการช่วยเหลือเด็กสตรี ผู้สูงอายุ ถูกทำร้าย ที่ผ่านมายังขาดความเข้าใจในการดำเนินงานทำให้มีกรณีของผู้สูงอายุ สตรีถูกทำร้ายอยู่แต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือเท่าที่ควร จึงได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการศึกษาโดยได้ร่วมกันในการทำแผนช่วยเหลือเป็นรายกรณีที่ถูกทำร้าย
- (4) การประเมินและปรับปรุง:**
- จากการทำงานร่วมกับองค์กรต่างๆ เช่น เทศบาลตำบลฟากท่า องค์กรบริหารส่วนตำบลฟากท่า องค์กรบริหารส่วนตำบลสองคอน องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านเสี้ยว องค์กรบริหารส่วนตำบลสองห้อง และอสม.ประจำหมู่บ้าน มีการจัดระบบการทำงานดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องในชุมชน โดยจัดให้มีการออกเยี่ยมบ้านร่วมกับทีมเจ้าหน้าที่ รพ.ฟากท่า โดยมีเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอสม.ออกเยี่ยมบ้านร่วมด้วยเพื่อรับทราบปัญหาและส่งต่อข้อมูลในบางกรณี เช่น ผู้ป่วยหลอดเลือดสมองตีบ ขาดกายอุปกรณ์ เช่น รถเข็นไม้เท้า เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาอุปกรณ์และงบประมาณช่วยเหลือ และสนับสนุนปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น เบี้ยยังชีพ การดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านผู้ป่วยเรื้อรังให้กับผู้ป่วยด้วยนอกจากนั้นในการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอก เช่น ที่เทศบาลตำบลฟากท่า ได้มีการสร้างห้องน้ำให้กับผู้พิการ สร้างทางลาดชันสำหรับเข็นรถขึ้นที่บ้าน นอกจากนี้ยังประสานงานและร่วมกันหาแนวทางติดตามดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยในชุมชนร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการติดตามเยี่ยมบ้านผู้ป่วยระยะสุดท้าย
  - มีการอบรม Care giver ในชุมชนทั้งหมด 22 คน สามารถที่จะดูแลผู้ป่วยกลุ่มติดบ้านติดเตียงและสามารถให้บริการผู้ป่วยจนผู้ป่วยเปลี่ยนจากกลุ่มติดบ้านมาเป็นติดสังคมจำนวน 2 คน
  - มีการพัฒนาศักยภาพของอสม.ให้มีความสามารถมากขึ้นและร่วมเป็นทีมติดตามเยี่ยมผู้ป่วยในพื้นที่ด้วยทำให้สามารถติดตามผู้ป่วยและเข้าถึงได้ง่าย โดยมีการอบรมอสม.เชี่ยวชาญเป็นประจำทุกปี พัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญหลากหลายด้าน เช่น อสม.เชี่ยวชาญสาขาสุขภาพจิต อสม.เชี่ยวชาญการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวีในชุมชน ซึ่งแต่ละกลุ่มก็ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถด้านนั้นๆ เช่น อสม.เชี่ยวชาญโรคเบาหวาน สามารถตรวจ FBS หาระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยและอ่านค่าความหมายเป็น สามารถวัดความดันโลหิตและเข้าใจความหมายค่าที่ออกมาได้ ทำให้ให้คำแนะนำผู้ป่วยได้เหมาะสม
  - เนื่องจากเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ในปี 2563 จึงทำให้มีการดำเนินการควบคุมป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างจริงจังร่วมกับทุกภาคส่วน โดยมีการสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อให้เชื่อมโยงในการทำงานร่วมกับท้องถิ่น โรงเรียน วัด ชุมชน

และสถานบริการต่าง ๆ รวมทั้งผลักดันให้เป็นปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ ในปี 2563 ได้มีการรณรงค์ดำเนินงานป้องกันโรคโควิด-19 โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งได้มีการจัดทำหน้ากากอนามัยแจกทุกหลังคาเรือน มีการแจกเจล โรงพยาบาลมีการผลิตแอลกอฮอล์เพื่อใช้ในอำเภอฟากท่า มีการจัดทำมาตรการตลาดแบบใหม่ รณรงค์การล้างมือ การใช้หน้ากากอนามัย และ การใช้ชีวิตแบบวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อกระตุ้นความตื่นตัวของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการให้ความรู้สุขภาพ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน จึงทำให้ไม่พบผู้ป่วยโรคโควิด-19 ในอำเภอฟากท่า

### II-9.2 การเสริมพลังชุมชน

#### (1) ภาพรวมของการทำงานร่วมกับชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่าย:

- จากการทำประชาคมหมู่บ้านได้พบปัญหาสุขภาพที่ชุมชนต้องการป้องกันแก้ไขคือโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน นำไปสู่การทำ “หมู่บ้านต้นแบบลดเค็ม ลดเสี่ยง ลดโรค” โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนเข้มแข็ง มีอสม. แกนนำหมู่บ้าน และภาคีเครือข่าย โดยมีการประชาคมหาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในชุมชนตระหนักในการดูแลสุขภาพ มีกลุ่มออกกำลังกาย ปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มจิตอาสา กลุ่มส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยเรื้อรัง เพื่อนช่วยเพื่อนในชุมชนเกิดขึ้น ที่หมู่ที่ 1 บ้านวังทองตำบลสองคอน และหมู่ 1 บ้านเสี้ยว ตำบลบ้านเสี้ยว ซึ่งการดำเนินงานโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม มีการเอื้ออาทรในชุมชน ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม แต่ยังพบว่าเยาวชนยังมีส่วนร่วมน้อยในการดูแลสุขภาพ ซึ่งในปี 2563 จะมีแนวทางการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาดูแลสุขภาพในชุมชนเพิ่มขึ้น มีโครงการจิตอาสาแกนนำการดูแลสุขภาพและมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในทุกตำบล
- จากการเข้าร่วมวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพร่วมกับชุมชนบ้านกกตอง พบปัญหาสุขภาพที่ชุมชนต้องการคือ
- “ชุมชนสีขาว” นำไปสู่การดำเนินการ “หมู่บ้านต้นแบบหมู่บ้านศีลห้า” เน้นเรื่องลดละเลิกสารเสพติด บุหรี่ แอลกอฮอล์ และยึดหลักศีล 5 ในการดำเนินชีวิต โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนเข้มแข็ง มีอสม. แกนนำหมู่บ้านและภาคีเครือข่าย โดยมีการประชาคมหาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในชุมชนตระหนักในการดูแลสุขภาพ มีกลุ่มออกกำลังกาย ปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มจิตอาสา กลุ่มส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยเรื้อรัง เพื่อนช่วยเพื่อนในชุมชนเกิดขึ้น ที่หมู่ที่ 3 บ้านกกตอง ตำบลฟากท่า และ หมู่ 3 ซึ่งในปี 2563 นี้ชุมชนบ้านกกตองได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมชุมชนลดเหล้าเพื่อเป็นการต่อยอดจากหมู่บ้านศีล 5 บ้านหัวทุ่ง ตำบลบ้านเสี้ยว ซึ่งการดำเนินงานโดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม มีการเอื้ออาทรในชุมชน ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม แต่ยังพบว่าเยาวชนยังมีส่วนร่วมน้อยในการดูแลสุขภาพ ซึ่งในปี 2563 จะมีแนวทางการพัฒนาเยาวชนจิตอาสาดูแลสุขภาพในชุมชนเพิ่มขึ้น มีโครงการจิตอาสาแกนนำการดูแลสุขภาพและมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในทุกตำบล
- มีคณะกรรมการบริหารดำเนินงานสนับสนุนกิจการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลครอบคลุมทุกแห่งและมีการประชุมอย่างต่อเนื่อง
- การมีส่วนร่วมของประชาชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แกนนำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาในชุมชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสม โดยร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมสนับสนุนเกิดเป็นหมู่บ้าน หมู่บ้านต้นแบบลดเค็ม ลดเสี่ยง ลดโรคติดต่อกัน เกิดหมู่บ้านต้นแบบหมู่บ้านศีลห้า นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ผลการดำเนินงานทำให้มีตำบลผ่านเกณฑ์ตำบลผู้สูงอายุระยะยาว ทั้ง 4 ตำบลของอำเภอฟากท่า

#### (2) การส่งเสริมความสามารถของกลุ่มต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาที่สำคัญของชุมชน:

- พัฒนาความรู้ ทักษะ ให้กับภาคีเครือข่ายกลุ่มต่างๆ ในแต่ละระดับ เพื่อนำไปใช้ในการดูแลรักษา วินิจฉัย และป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออก เบาหวาน ความดัน หัวใจหลอดเลือดและวัณโรค การป้องกันอุบัติเหตุ การป้องกันยาเสพติด การใช้สารเคมีในการประกอบอาชีพ
- การพัฒนาทักษะของอสม. ในการดำเนินงานหมอครอบครัว โดยการอบรมในการดูแลประชาชนในชุมชนทุกกลุ่มอายุ แบ่งหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ ในการดูแลสุขภาพ การติดตามเยี่ยมบ้าน ทำให้อสม.เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น
- ส่งเสริมสมาชิกชมรมออกกำลังกายด้วยโครงการก้าวทำใจในรูปแบบในรูปแบบ Virtual run เริ่มตั้งแต่ 15 ม.ค.2563 จนมาถึงโครงการก้าวทำใจ Season 2 โควิด-19 พิชิต 60 วัน 6000 กิโลเมตร โดยสนับสนุนให้ทุกคนทุกวัยร่วมออกกำลังกายเพื่อ

ตนเองเพื่อต้านภัยยาเสพติด

- การให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพกลุ่ม อสม. กลุ่มผู้ป่วย กลุ่มผู้ดูแลผู้ป่วย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มแกนนำในโรงเรียน กลุ่มครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างแรงจูงใจในการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชน เพื่อแก้ปัญหาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง
- มีการรวมกลุ่มด้านสุขภาพ เช่น กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ ซึ่งมีความตระหนักในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวเพื่อให้ได้บริโภคผักปลอดสารพิษ โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อแก้ปัญหาสารพิษตกค้าง โดยกระจายสู่ชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้รับผักปลอดสารพิษและสร้างความตระหนักในการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ โดยในปี 2563 มีชุมชน 2 ชุมชนที่ได้เขียนโครงการขอรับสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) คือชุมชนม.3 บ้านบึง ต.สองคอน และม.2 บ้านนาหน้าต.ฟากท่า
- มีการพัฒนาทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ โดยมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ให้ความรู้คำแนะนำในการปฏิบัติตัว มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ติดตามเยี่ยมให้กำลังใจดูแลผู้สูงอายุด้วยกันในชุมชน มีจิตอาสาเพื่อนช่วยเพื่อนในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยในกลุ่มผู้สูงอายุ 4 บ้านห้วยสูงได้มีการรวมตัวกันเพื่อออกกำลังกายด้วยศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นคือการเล่นลูกสะบ้าและตีลาย และจะได้ขยายในการเล่นลูกสะบ้ามายังม.5 บ้านห้วยใส ตำบลสองคอน ทำให้ผู้สูงอายุออกมารวมตัวทำกิจกรรมส่งผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่เข้มแข็งและแข็งแรง

**(3) การส่งเสริมพฤติกรรมและทักษะสุขภาพส่วนบุคคล:**

- การจัดเวทีสุขภาพเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชนทุกกลุ่มโดยเน้น 3อ. 2ส. 1พ. สำหรับกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ป่วยได้ให้ความรู้และจัดระบบให้คำปรึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพการใช้ภูมิปัญญา และสมุนไพรในการดูแลสุขภาพ เช่น หมู่ 7 บ้านฟากนา ตำบลฟากท่า หมู่ 3 บ้านหัวทุ่ง ตำบลบ้านเสี้ยว มีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหัวทุ่ง มีปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้นำด้านการปลูกพืช ผัก โดยไม่ใช้สารเคมี ทำให้มีพืช ผัก ปลอดสารพิษไว้กินเองในชุมชน และยังเหลือแบ่งขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนเพิ่มอีกทาง มีการจัดทำเกษตรอินทรีย์ในโรงพยาบาลฟากท่า มีเกษตรกรที่ผ่านการประเมินมาตรฐานเกษตรธรรมชาติจากมูลนิธิ MOA จำนวน 1 คน และมีเกษตรกรที่ผ่านการประเมิน PGS อุตรดิตถ์ จำนวน 2 ราย
- ส่งเสริมหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเตี๋ยอย่างน้อย 6 เดือนและการส่งเสริมการพัฒนาการเด็กให้สมวัย มีความฉลาดทั้งทางด้านสติปัญญาและอารมณ์
- ส่งเสริมการใช้เกลือไอโอดีนในทุกครัวเรือน
- ส่งเสริมสนับสนุนการออกกำลังกายในชุมชน เช่น การเดิน การวิ่ง การเต้นแอโรบิค ฮูล่าฮูล่า การรำไม้พลองในผู้สูงอายุ คีตะมวยไทย 10 ท่า
- การประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ทางหอกระจายข่าว วิทยุ ป้ายประชาสัมพันธ์ และแผ่นพับเรื่องโควิท -19
- การคัดกรองภาวะสุขภาพโดยสร้างความตระหนักในการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงตามกลุ่มอายุ เช่น กลุ่มเบาหวานความดันโลหิต กลุ่มคัดกรองมะเร็งเต้านม/มะเร็งปากมดลูก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็ก 0-5 ปีขึ้นไป กลุ่มหญิงมีครรภ์และมารดาหลังคลอด
- การ ฝึกทักษะ เช่น การตรวจเต้านมด้วยตนเอง การสอนให้ผู้ป่วยสังเกตอาการผิดปกติและการดูแลเบื้องต้นเพื่อเฝ้าระวังภาวะฉุกเฉิน เช่น ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ/สูง ภาวะความดันโลหิตสูง พร้อมทั้งแนะนำช่องทางในการส่งต่อผู้ป่วยในกรณีฉุกเฉิน
- มีให้บริการคลินิก DPAC ในระดับ รพ. จำนวน 1 แห่ง และใน รพ.สต. มีมุม DPAC ทุกรพ.สต.จำนวน 4 แห่ง
- สร้างพลังอำนาจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน โดยกิจกรรมเชิงรุกในชุมชน โดยมีหมู่บ้านจัดการสุขภาพตัวอย่างในตำบลบ้านเสี้ยว ปีงบประมาณ 2559 – 2563 เช่น หมู่ที่ 6 ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลบ้านเสี้ยว หมู่ 2 บ้านวังทอง ตำบลสองคอน หมู่ 1 บ้านสองห้อง ตำบลสองห้อง หมู่ 1 บ้านเสี้ยว ตำบลบ้านเสี้ยว และหมู่ 9 บ้านเฉลิมราชย์ ตำบลสองคอน และในปี 2563 ได้มีการจัดทำโครงการร่วมกับภาคีเครือข่าย(เทศบาล,อบต.) เพื่อดำเนินการให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่บริการ
- ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนใช้หลัก 4 สร้าง 2 ใช้ คือ สร้างความปลอดภัยให้ตนเองครอบครัวและชุมชน สร้างความสงบทำจิตใจให้สงบไม่รับฟังข่าวลวงข่าวปลอม สร้างความหวังไม่ย่อท้อในการต่อสู้กับโรคโควิดและแก้ปัญหาโดยใช้สติ สร้างความเห็นใจไม่รังเกียจ พยายามทำความเข้าใจช่วยกันรับมือ ใช้พลังของตัวเองให้เต็มศักยภาพมากที่สุดในการป้องกันโรค ใช้สายสัมพันธ์



สร้างความแข็งแกร่งแบ่งปันพลังจากตัวเราออกไปสู่คนรอบข้างและชุมชน

**(4) การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี การชี้แนะและสนับสนุนนโยบายสาธารณะ:**

- การศึกษาออกโรงเรียนร่วมกับคปสอ.ฟากท่าจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนโดย เกิดเป็นผลการดำเนินงานทำให้ประชาชนในชุมชนตระหนักถึงการแยกขยะ บ้านสะอาดลดจำนวนขยะในชุมชน และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทั้งอำเภอ( 4 ตำบล)
- โครงการตลาดสดน้ำซ้อ มีการจัดระเบียบแผงลอย อบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ โดยใช้งบประมาณของสำนักสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์ และกำหนดระเบียบตลาดโดยชุมชนร่วมกับสมาชิกที่ค้าขายในพื้นที่อำเภอฟากท่า สามารถดำเนินการครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 30 แห่งคิดเป็นร้อยละ100
- การส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคระบาดในชุมชนเช่น กำจัดลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก ทุกสัปดาห์โดย อสม. และรณรงค์ทำความสะอาดภายในชุมชน ลงทรายอะเบท ป้องกันลูกน้ำยุงลาย ฟันหมอกควันกำจัดยุงลาย การใส่รองเท้าบูทเพื่อป้องกันโรคฉี่หนู
- ส่งเสริมการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของหมู่บ้านในการพัฒนาให้เป็นวัดส่งเสริมสุขภาพ มีการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางการพัฒนากับพระ และชุมชนร่วมกัน เพื่อให้เป็นสถานที่ที่ส่งเสริมสุขภาพแก่พระในวัดและประชาชนที่มาวัดผลการดำเนินงานมีวัดที่ผ่านเกณฑ์ส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 21 วัด ผ่านเกณฑ์วัดส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐาน 21 วัด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีแผนพัฒนาและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน
- การส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อใช้ในการเกษตร เช่น กลุ่มปุ๋ยหมัก กลุ่มผักปลอดสารพิษ
- โรงพยาบาลฟากท่าร่วมกับเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ เกษตรอำเภอฟากท่า ส่งเสริมให้กลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งทำหน่อไม้ฝรั่งปลอดสารพิษจำนวน 20 หลังคาเรือน
- โรงพยาบาลฟากท่าร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ(สสส) เกษตรอำเภอฟากท่าในการรณรงค์ปลูกผักปลอดสารเพื่อบริโภคในครัวเรือนจำนวน 5 หมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 16.31
- โรงพยาบาลฟากท่าร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ(สสส) ในการทำหมู่บ้านต้นแบบปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานบุญ งานแต่ง และงานศพจำนวน 5 หมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 16.13

**iv. ผลการพัฒนาที่โดดเด่นและภาคภูมิใจ**

- บ้านกตต้อง ม.3 ต.ฟากท่า ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”ระดับประเทศปี 2560
- โรงพยาบาลฟากท่า ได้รับรางวัลระดับ ดีเด่น ประเภท จิตอาสาในการเก็บข้อมูล โครงการสานพลัง “อำเภอสุขภาวะ” เชื่อมปฏิบัติการด้วย “ระบบข้อมูลสุขภาพระดับอำเภอ” (24DHS) ปี 2560
- โรงพยาบาลฟากท่า ผ่านมาตรฐานคุณภาพสถานพยาบาลยาเสพติด ปี 2560
- บ้านเสี้ยว ม.1 ต.บ้านเสี้ยว ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”ดีเด่นระดับจังหวัดปี 2560
- บ้านใหม่พัฒนาม.6 ต.บ้านเสี้ยว ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”ดีเด่นระดับภาคปี 2561
- รางวัลผลการดำเนินงานสาธารณสุขดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2562 "ดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 0-5 ปี"
- รางวัลประเมินผลงานวัดส่งเสริมสุขภาพดีเด่นประจำปี 2562 ระดับจังหวัด
- บุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จังหวัดอุตรดิตถ์ ประจำปี 2562 ด้านการบำบัดรักษา
- บ้านห้วยไข่เขียวต ม.7 ต.สองคอน ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”ดีเด่นระดับจังหวัดปี 2562
- บ้านห้วยไข่เขียวต ม.7 ต.สองคอน ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”ดีเด่นระดับเขตปี 2562
- บ้านห้วยไข่เขียวต ม.7 ต.สองคอน ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็นเป็นสุข”ที่สามระดับระดับภาคปี 2563
- โรงพยาบาลฟากท่า ผ่านการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม สำหรับโรงพยาบาล ระดับดีมาก ปี 2563

v. <u>แผนการพัฒนา</u>			
มาตรฐาน	Score	DALI Gap	ประเด็นพัฒนาใน 1-2 ปี
62. การทำงานกับชุมชน	4	L , I	<ul style="list-style-type: none"> <li>ส่งเสริมกระบวนการที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานกับชุมชน</li> </ul>